

نام درس: اطلاع‌رسانی پزشکی	تعداد واحد: ۳	نوع واحد: تئوری - عملی
زمان برگزاری کلاس: روز: دوشنبه	ساعت: ۸ تا ۱۰ و ۱۳ تا ۱۵	مکان برگزاری: سایت
تعداد دانشجویان: ۶	مسئول درس: مدرسان: آقای دکتر صالحی و خانم دکتر حیدری	

شرح دوره:

پیشرفت سریع تکنولوژی و فن آوری اطلاعات روز به روز چشم اندازها و افق‌های روشن تری را جهت تسخیر قله علمی و فنی و حل مشکلات و مسایل بشر ارایه می‌کند و تک تک افراد و آحاد جامعه را به تلاش مضاعف در کسب مهارت‌های رایانه ای و کاربرد آنها در سایر علوم ملزم می‌سازد به نحوی که امروزه افراد ناتوان در بکارگیری فن آوری‌های جدید رایانه ای را به نوعی "بی سواد" تلقی می‌کنند. از سوی دیگر گسترش و توسعه کتابخانه‌های الکترونیکی برای همه افراد به ویژه دانشجویان این ضرورت را ایجاد نموده که با آخرین پیشرفتهای در زمینه کامپیوتر و اطلاع‌رسانی آشنا شوند. انتظار می‌رود. فراگیران در پایان دوره، با مفاهیم پایه اینترنت و انواع ابزارهای جستجو در محیط وب؛ استراتژی و شیوه علمی جستجو، انواع بانک‌های اطلاعاتی معتبر بین‌المللی و داخلی در حوزه علوم پزشکی، مجموعه مجلات و کتب الکترونیک تخصصی که مشتمل بر گایدلاین‌های گزارش نویسی استاندارد در انواع مطالعات پزشکی است آشنا شده و در نهایت بتوانند اطلاعات کسب شده در این درس را در زمینه آموزش و پژوهش در رشته‌های توانبخشی به کار برند.

هدف کلی:

هدف از این دوره آشنایی با مفاهیم اساسی در حوزه‌ی فناوری اطلاعات و کسب مهارت و توانایی در استفاده از انواع پایگاه‌های اطلاعاتی علمی و موتورهای جستجوی علمی داخلی و بین‌المللی، مجلات و کتب الکترونیک، هم‌چنین آشنایی با سامانه نوپا و زیر سامانه‌های آن، شبکه Equator و چک لیست‌های مهم و اصلی آن، نرم افزارهای رفرنس نویسی، نحوه کیفیت سنجی مقالات و نهایتاً آشنایی و تسلط در استفاده از نرم افزارهای Word، PowerPoint می‌باشد.

اهداف بینابینی:

- انتظار می‌رود فراگیران در پایان دوره، توانایی‌های زیر را داشته باشند:
- ۱) کلیات کار با کامپیوتر شامل سیستم‌های عامل و سخت افزارها و نرم افزارهای آن
 - ۲) نکات کاربردی و تکمیلی در نرم افزارهای Word و PowerPoint و ... که در نوشتن پروپوزال، پایان نامه و مقاله استفاده می‌شود
 - ۳) توانایی استفاده از نرم افزارهای رفرنس نویسی از جمله End note، Mendeley و ...
 - ۴) توانایی استفاده از بانک‌های اطلاعاتی علمی (PubMed، Scopus و Web of science و ...)
 - ۵) توانایی جستجو در موتورهای جستجوی علمی داخلی و بین‌المللی، مجلات و کتب الکترونیک در حوزه علوم پزشکی و ...
 - ۶) آشنایی با سامانه نوپا و زیر سامانه‌های آن
 - ۷) آشنایی با شاخص‌های کیفیت سنجی مجلات و مقالات

به نام خداوند جان آفرین

دانشگاه علوم پزشکی ایران
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
واحد برنامه‌ریزی درسی و آموزشی
طرح دوره (Course Plan)

۸) آشنایی با شبکه Equator و چک لیست های مهم و اصلی آن (CONSORT, STROBE, PRISMA و ...)

شیوه‌های تدریس:

سخنرانی سخنرانی برنامه ریزی پرسش و پاسخ بحث گروهی
یادگیری مبتنی بر حل مسئله یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

وظایف و تکالیف دانشجوی:

- حضور منظم در جلسات تئوری و عملی.
- توجه کافی به مطالب درسی در هر جلسه داشته باشند.
- در بحث های کلاسی مشارکت فعال داشته باشد.
- تکالیف هر جلسه را به نحو صحیح پاسخ دهند و در زمان تعیین شده، برای مدرس، ارسال کنند.

وسایل کمک آموزشی:

وایت برد تخته و گچ پروژکتور اسلاید
سایر موارد (لطفاً نام ببرید): کامپیوتر به تعداد دانشجویان که متصل به اینترنت و دارای نرم افزار های مورد نیاز باشد

نحوه ارزشیابی و درصد نمره:

آزمون میان ترم: ۱۰ درصد نمره
انجام تکالیف: ۵۰ درصد نمره
آزمون پایان ترم: ۲۰ درصد نمره
شرکت فعال در کلاس: ۲۰ درصد نمره

نوع آزمون

تشریحی پاسخ کوتاه
چندگزینه‌ای جور کردنی صحیح- غلط
سایر موارد (لطفاً نام ببرید): آزمون به شکل عملی و با پرسش های شفاهی همراه خواهد بود
۱۸ نمره توسط آزمون مجزا و متناسب با نظر استاد درس خواهد بود و ۲ نمره باقیمانده از ارزیابی با یک سوال مشترک همه رشته ها استخراج خواهد شد.

منابع پیشنهادی برای مطالعه: (لطفاً نام ببرید):

- منابع انگلیسی:

-PubMed, Scopus, Google scholar, Science direct, help & guide.

- منابع فارسی:

-گایدلاین استفاده از هر پایگاه که در راهنمای هر پایگاه موجود می باشد.

- راهنمای کاربری نرم افزارها (Microsoft office و Mendeley/ ENDNOTE) که در سایت های مربوط به این نرم افزارها موجود است.

جدول مباحث درس (ارائه در طول نیمسال)

جلسه	عنوان مطالب	استاد مربوط
۱	معرفی درس، نحوه ارزیابی و انتظارات از دانشجویان، تعریف سیستم های اطلاع رسانی پزشکی، فناوری اطلاعات و مفاهیم انفورماتیک پزشکی، تاریخچه اینترنت، مرورگرها بر مبنای نوپا	دکتر صالحی
۲	آشنایی با قابلیتها و ویژگی های کاربردی Word	دکتر حیدری
۳	آشنایی با قابلیتها و ویژگی های کاربردی PowerPoint	دکتر حیدری
۴	آموزش استفاده از نرم افزار منبع نویسی ENDNOTE/ Mendeley	دکتر صالحی
۵	معرفی سایت Equator و گایدلاین های گزارش برای انواع مطالعات، توضیح یکی از گایدلاین ها	دکتر صالحی
۶	آموزش استفاده از MESH Browser و سینتاکس نویسی با استفاده از PICO	دکتر حیدری
۷	آموزش جستجو در پایگاههای علمی داخلی مانند ایرانداک (Irandoc)، سید (SID)، ماگیران (Magiran)، ایرانمدکس (Iranmedex)	دکتر حیدری
۸	جستجو در پایگاه اطلاعاتی PubMed	دکتر صالحی
۹	جستجو در پایگاه اطلاعاتی Scopus	دکتر صالحی
۱۰	جستجو در پایگاه اطلاعاتی Google scholar	
۱۱	آشنایی با مفاهیم Impact factor، مقالات، ORCID ID، H-index، Citation معرفی سایت های رتبه بندی ژورنال ها و نحوه ارزش گذاری مقالات، معرفی سایت IRCT	دکتر صالحی
۱۲	آشنایی با سایت ها و نرم افزارهای مربوط به حوزه مدیریت توانبخشی	دکتر صالحی
۱۳	آشنایی با سایت ها و نرم افزارهای حوزه مدیریت	دکتر حیدری
۱۴	آشنایی با سایت ها و نرم افزارهای حوزه توانبخشی	دکتر صالحی

شرح مواردی که به صورت عملی، به دانشجویان آموزش داده می‌شود:

موارد کاربردی WORD برای پایان نامه

- نوشتن اعداد فارسی و انگلیسی به صورت همزمان
- آموزش استفاده از استایل‌ها در نرم افزار WORD
- فصل بندی (ایجاد Section) یا نحوه استفاده از انواع BREAK ها
- استفاده از Header و Footer
- شماره بندی صفحات در ورد
- ایجاد فهرست اتوماتیک
- نکات مربوط به ایجاد جدول
- نحوه کشیدن نمودار (در محیط EXCELL)
- نحوه ایجاد Caption برای جداول و شکل‌ها، نحوه ایجاد Bookmark و Hyperlink
- استفاده از ابزارهای منو Review
- ذخیره با فرمت pdf

موارد کاربردی POWER POINT

- اضافه کردن اسلاید جدید، تغییر قالب اسلاید، حذف اسلاید
- ایجاد Slide Master
- استفاده از یادداشت در POWER POINT، چاپ اسلاید/ یادداشت‌ها
- اضافه کردن انیمیشن به POWER POINT، اضافه کردن ترنزیشن به اسلاید
- اضافه کردن تصاویر و ویدیو در POWER POINT و ویرایش آن‌ها
- معرفی حالت‌های مختلف نمایش ارائه (Normal, Outline View, Side Sorter, Reading View)
- نحوه نمایش اسلایدها و کار با ابزارهای منوی Slide Show
- استفاده از ابزارهای منوهای مختلف (Home, View, Insert, Review...)
- نحوه گرفتن خروجی برای وبسایت‌ها و CD های آموزشی
- لینک کردن متن، به اسلاید موردنظر
- ذخیره با فرمت pdf
- نحوه کشیدن نمودار و جدول

- آموزش ضبط صدا روی اسلاید

موارد مربوط به نرم افزار مدیریت منابع **ENDNOTE** یا **Mendeley** (به انتخاب استاد درس)

- توضیح اهمیت یادگیری **Mendeley /ENDNOTE**
- آشنایی با محیط نرم افزار
- آموزش ایجاد کتابخانه جدید و نحوه **Import** و **Export** اطلاعات
- نحوه وارد کردن منابع به صورت دستی
- نحوه فراخوانی منابع از پایگاه های اطلاعاتی مختلف، در کتابخانه **Mendeley /ENDNOTE**
- نحوه ارجاع دهی در نرم افزار **Word** با استفاده از **Mendeley /ENDNOTE**
- آشنایی با سبک های نگارشی ژورنال ها و نحوه تغییر آنها
- آموزش دانلود **Mendeley /ENDNOTE Style** ژورنالهای مختلف

آموزش کار با **Mesh Browser**

- معرفی و کاربردهای **Medical Subject Headings**
- معرفی و آموزش **FullWord Search** و **SubString Search**
- معرفی و کاربردهای **Exact Match** و **All Fragments** و **Any Fragment**
- نحوه استفاده از محدود کننده های جستجو در **Mesh**، شامل **Main Heading Terms**
- **Supplementary Concept Record Terms** و **Qualifiers Terms**
- معرفی و کاربردهای **Entry terms**

جستجو در پایگاه **PubMed**

- معرفی منابع تأمین کننده داده های **PubMed** (**MEDLINE**، **PubMed Central**)
- **Bookshelf**
- آموزش **Login** و معرفی قسمت های مختلف پروفایل فردی
- آموزش **Search** ساده
- آموزش **Search** پیشرفته با استفاده از **Mesh term** و **Entry term**
- آموزش استفاده از **Tag** های مختلف و کاربرد آنها
- آموزش استفاده از فیلترها

جستجو در پایگاه **SCOPUS**

- روش دسترسی به پایگاه **SCOPUS** (به دلیل عدم دسترسی دانشگاهی)،

- آموزش Search ساده
- آموزش Search پیشرفته، نحوه نوشتن Search syntax در این پایگاه، با استفاده از Truncation, Boolean operators (AND/NOT/OR), Quotation marks
- آموزش استفاده از Analyze results
- آموزش اینکه نام نویسنده های هر مقاله لینک می باشد یعنی می توانند با کلیک کردن روی یک نام، لیست تمام مقاله ها و H- index و ORCID ID آن نویسنده که در پایگاه SCOPUS آمده است را مشاهده کنند.
- آموزش استفاده از Tag های مختلف و کاربرد آنها
- آموزش استفاده از فیلترها

جستجو در پایگاه Google Scholar

- آموزش تنظیمات و نحوه ثبت نام در این پایگاه
- نحوه ایجاد Alert
- جستجوی ساده در Google Scholar
- جستجوی پیشرفته در Google Scholar (استفاده از Boolean, Quotation marks, operators (AND /OR))
- آموزش استفاده از فیلترها

آشنایی با سایت های رتبه بندی ژورنال ها

- معرفی و روش استفاده از سایت Thomson Reuters
- معرفی و روش استفاده از سایت رتبه بندی SJR
- معرفی و روش استفاده از پایگاه SCOPUS (برای رتبه بندی ژورنال ها)
- معرفی و روش استفاده از سامانه منبع یاب مجلات (ایرانی)
- معرفی و روش استفاده از سامانه اعتبارسنجی مجلات علمی (ایرانی)

معرفی سایت Equator

- آشنایی با گایدلاین های گزارش برای انواع مطالعات (STROBE, CONSORT,..), PRISMA
- توضیح یکی از گایدلاین ها

آشنایی و کار با سامانه‌ها و پایگاه‌های اطلاعات Irandoc

- آشنایی با فرایند دریافت پیشینه پژوهش
- چگونگی عضویت در سامانه ملی ثبت پایان‌نامه، رساله، و پیشنهاد
- فرایند ثبت پایان‌نامه، رساله، و پیشنهاد
- آشنایی با پایگاه اطلاعات علمی ایران (گنج)
- آشنایی با پایگاه پیشنهاد های پژوهش در پایان نامه ها و رساله ها (جهت)
- چگونگی دسترسی به تمام‌متن پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها
- فرایند نام‌نویسی و کاربرد سامانه همانندجو
- آشنایی با سامانه پرسشنامه ساز پرسا

آشنایی و کار با مرکز اطلاعات علمی جهاددانشگاهی (SID)

- جستجوی مقاله‌ها به تفکیک گروه‌های تخصصی
- جستجوی اسامی و عبارات کلیدی در میان مقاله‌ها، نشریات و نویسندگان
- کار با سامانه ترجمه و ویرایش native متون تخصصی
- کار با سامانه ویراستاری تخصصی مقالات، پایان نامه ها و متون فارسی
- کار با سامانه تحلیل داده‌های مقالات علمی، ژرفا (Depth)
- کار با سامانه شناسایی و اعتبارسنجی مجلات معتبر علمی در عرصه بین‌المللی (Rank)

آشنایی با «بانک اطلاعات نشریات کشور» مگیران

- نحوه عضویت در سامانه و گرفتن اشتراک

آشنایی با محیط ایرانمدکس

- نحوه جستجوی مقاله در یک ژورنال خاص

تکلیف عملی هر بخش متناسب با مباحث تدریس شده در هر جلسه می باشد